



## ฐานข้อมูล

ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม  
จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคาม  
ตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม  
จังหวัดปราจีนบุรี



## บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคาม เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคาม ยังไม่ได้ รวบรวมข้อมูล หรือจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นให้เป็นรูปธรรม ทำให้ไม่มีแหล่งอ้างอิงหรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้าน ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น ส่งผลให้การอนุรักษ์และทำนุบำรุงด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นทำได้อย่างไม่เต็ม ประสิทธิภาพ

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคาม ในฐานะที่เป็น หน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ในการรวบรวมสารสนเทศ จัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของ ท้องถิ่น การรวบรวมองค์ความรู้เพื่อการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ไว้อีกทางหนึ่งด้วย จึงได้จัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมฐานข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่กระจัดกระจายตามหมู่บ้านต่าง ๆ หรือเป็นเพียงคำบอกเล่าตามท้องถิ่น ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเพื่อสร้างฐานข้อมูลท้องถิ่นของตำบลประจันตคาม ไว้สำหรับศึกษาวิจัย และใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่สารสนเทศด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้แพร่หลาย และเป็นการทำนุบำรุงและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และของชาติ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ให้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูง สุดในเชิงพาณิชย์ การค้า และการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้ ท้องถิ่น มีระบบคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศต่อไป

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคาม

ข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม  
จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคาม

\*\*\*\*\*

ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลประจันตคาม นับถือศาสนาพุทธ มีศาสนสถาน (วัด) เป็นสถานที่ที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมสำหรับพุทธศาสนิกชน และยังเป็นศูนย์อบรมเผยแพร่หลักธรรมแก่นักเรียน เยาวชน และประชาชน ทำให้ทุกคนได้พัฒนาจิตใจ สุขภาพจิตดีมีคุณธรรมศีลธรรม สามารถนำมาใช้ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี

ตำบลประจันตคาม มีข้อมูลศาสนสถานจำนวน ๔ แห่ง (พ.ศ.๒๕๖๘) ดังนี้

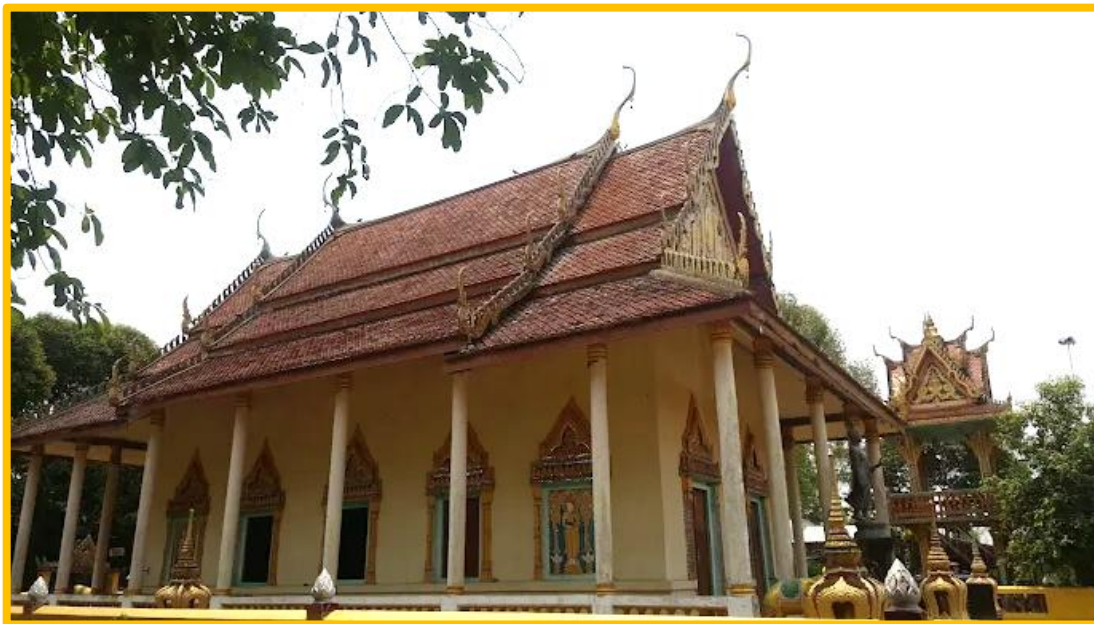
| ลำดับที่ | ชื่อศาสนสถาน          | หมู่ที่ | ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)          | จำนวนพระสงฆ์ | จำนวนสามเณร |
|----------|-----------------------|---------|-----------------------------------|--------------|-------------|
| ๑        | วัดเกาะเสือศรัทธาธรรม | ๑       | พระอาจารย์รัชชานนท์ นนทปัญโญ      | ๔            | -           |
| ๒        | วัดทัพช้าง            | ๔       | พระครูกิตติสารประสิทธิ์ กิตติสาโร | ๖            | -           |
| ๓        | วัดดงไชยมั่น          | ๗       | รักษาการเจ้าอาวาสพระมงคล นาคปัญโญ | ๒            | -           |
| ๔        | วัดบางไผ่             | ๘       | พระครูสังฆรักษ์ประนอม จตตมโล      | ๕            | -           |

วัดเกาะเสือศรัทธาธรรม



สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

## วัดทัพช้าง



สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

## วัดคงไชยมัน



สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๗ ตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

## วัดบางไผ่



สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๑ ตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

| ลำดับ<br>ที่ | ประเภทของศิลปะ วัฒนธรรม<br>ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น | รายละเอียด                                                                                                                                                                                               | สถานที่ปฏิบัติ                       |
|--------------|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| ๑            | ภูมิปัญญาท้องถิ่น                                    | <p>การทำเฟอร์นิเจอร์จากไม้ไผ่</p>   | กลุ่มผู้สูงอายุ<br>บ้านดงไชยมัน ม.๗  |
| ๒            | วัฒนธรรม/ประเพณี                                     | <p>การกวนข้าวทิพย์</p>           | วัดทัพช้าง หมู่ที่ ๔<br>ต.ประจันตคาม |

ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

| ลำดับ<br>ที่ | ประเภทของศิลปะ วัฒนธรรม<br>ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น | รายละเอียด                                                                                                                                                                                        | สถานที่ปฏิบัติ                                              |
|--------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| ๓            | ศิลปะ/วัฒนธรรม                                       | <p>การทำบายศรี</p>           | วัดทัพช้าง หมู่ที่ ๔<br>ต.ประจันตคาม                        |
| ๔            | ภูมิปัญญาท้องถิ่น                                    | <p>การทำที่ยึดดัดดา</p>   | บ้านนายสำเริง อุตโร<br>หมู่ ๔ ต.ประจันต<br>คาม อ.ประจันตคาม |

## ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

| ลำดับ<br>ที่ | ประเภทของศิลปะ วัฒนธรรม<br>ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น | รายละเอียด                                                                                                                                                                                                                                                                          | สถานที่ปฏิบัติ                      |
|--------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| ๕            | ภูมิปัญญาท้องถิ่น                                    | การกวนกระยาสารท<br><br><br> | บ้านผู้ใหญ่บ้าน<br>ม.๓ ต.ประจันตคาม |
| ๖            | ศิลปะ/วัฒนธรรม                                       | ด้านการแสดง -รำพื้นเมือง                                                                                                                                                                                                                                                            | ม.๔ ต.ประจันตคาม<br>อ.ประจันตคาม    |
| ๗            | ศิลปะ/วัฒนธรรม                                       | ด้านการแสดง -เล่นปีพาทย์                                                                                                                                                                                                                                                            | ม.๔ ต.ประจันตคาม<br>อ.ประจันตคาม    |
| ๘            | ภูมิปัญญาท้องถิ่น                                    | การทำลูกประคบ                                                                                                                                                                                                                                                                       | ม.๔ ต.ประจันตคาม<br>อ.ประจันตคาม    |
| ๙            | จารีตประเพณี                                         | หมอทำพิธีพราหมณ์                                                                                                                                                                                                                                                                    | ม.๗ ต.ประจันตคาม<br>อ.ประจันตคาม    |

## ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

| ลำดับ<br>ที่ | ประเภทของศิลปะ วัฒนธรรม<br>ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น | รายละเอียด                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | สถานที่ปฏิบัติ                       |
|--------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| ๑๐           | จารีตประเพณี                                         | ประเพณีหล่อเทียนพรรษา :<br>การถวายเทียนพรรษาในวันเข้าพรรษาก็เป็น<br>ประเพณีที่ได้กระทำมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล<br>โดยมีความเชื่อว่า การถวายเทียนเป็นกุศลทาน<br>คือการให้ทานอย่างหนึ่ง เทียนเป็นบ่อเกิดแห่ง<br>แสงสว่าง การให้ทานด้วยแสงสว่างจะทำให้มี<br>อานิสงค์เพิ่มพูนด้านสติปัญญา ตลอดจนหุตตา<br>จะได้สว่างไสว และพระภิกษุสงฆ์ที่จำพรรษาก็<br>ได้ใช้ประโยชน์จากเทียนพรรษาในการให้แสง<br>สว่างเพื่อใช้ในการฝึกปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ                                                                                                                                                                                                                                                    | วัดทัพช้าง หมู่ที่ ๔<br>ต.ประจันตคาม |
| ๑๑           | วัฒนธรรม/ประเพณี                                     | ประเพณีสู้ขวัญข้าว :<br>ประเพณีสู้ขวัญข้าว เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเพื่อ<br>เป็นการกราบไหว้บูชาพระแม่โพสพที่ เป็นผู้ปก<br>ปักษ์รักษาข้าว ให้ข้าวที่ปลูกมีความเจริญออก<br>งาม ได้ผลผลิตมาก ทั้งยังเป็นการขอขมาและ<br>รับขวัญข้าวที่เกษตรกรได้เหยียบย่ำเมล็ดข้าว<br>เก็บเกี่ยวและเวลาเก็บเข้ายุ้งฉาง ชาวตำบล<br>ประจันตคามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ<br>เกษตรกรรม คือการทำนาเป็นหลัก และด้วย<br>อาชีพหลักของการทำนาจึงมีวิถีตามประเพณี<br>ท้องถิ่นคือการสู้ขวัญข้าว เพื่อเพิ่มความเป็น<br>สิริมงคลแก่เกษตรกรที่ทำนาปลูกข้าวของ<br>ตำบลประจันตคาม สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกร<br>เกิดการพัฒนาคุณภาพข้าว ให้มีคุณภาพดี<br>เพื่อเป็นการสืบสานและส่งเสริมประชาสัมพันธ์<br>วัฒนธรรมอันดีงามของตำบลอีกด้วย | วัดทัพช้าง หมู่ที่ ๔<br>ต.ประจันตคาม |

## ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

| ลำดับ<br>ที่ | ประเภทของศิลปะ วัฒนธรรม<br>ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น | รายละเอียด                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | สถานที่ปฏิบัติ                                        |
|--------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| ๑๑           | วัฒนธรรม/ประเพณี                                     | วันไหลประจันตคาม :<br>โครงการสืบสานประเพณี วันสงกรานต์ (วันไหลประจันตคาม) จัดขึ้นในวันที่ ๑๓ เมษายนของทุกปี เพื่อเป็นการร่วมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยเอาไว้ให้คงอยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคาม ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดโครงการฯและเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมการจัดงานดังกล่าว | สนามหน้าที่ว่าการอำเภอประจันตคาม<br>จังหวัดปราจีนบุรี |